

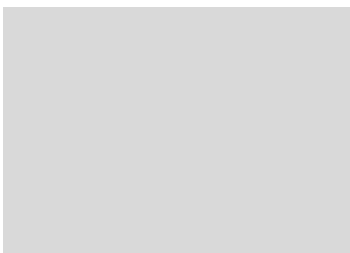
OP DE HOOGTE

OKTOBER 2020

Het licht naar binnen dragen

Stadsklooster
Mariken

Colofon

'Op de Hoogte' is het bulletin van de Stichting Stadsklooster Mariken.

Het biedt ruimte aan in het Stadsklooster Mariken geïnteresseerden en bezoekers van het Stadsklooster om te schrijven of te lezen over zaken die ons als gelovige en spirituele mensen, raken.

Ook geeft 'Op de Hoogte' informatie over vieringen van het Stadsklooster en activiteiten die door of vanuit het Stadsklooster worden ondernomen.

'Op de Hoogte' verschijnt 5 maal per jaar.

Op verzoek wordt 'Op de Hoogte' per e-mail toegezonden.

Stadsklooster
Mariken

Tijdelijke redactie

Joop Haverkort
Jan Revenberg

Corrector

Madeleine Ligtenberg

Lay-out

Marcel Arts

Medewerker

Chris Dijkhuis

Druk

Jan van Lierop

E-mailadres redactie: redactieodh@stadskloostermariken.nl

Adres Stadsklooster Mariken

Graafseweg 276
6532 ZV Nijmegen
Tel/fax 06-42386233

Pastor Ekkehard Muth,

Emailadres: ekkehard.muth@stadskloostermariken.nl

Telefoon: 026-4953153

Homepage: www.stadskloostermariken.nl

E-mail: bestuur@stadskloostermariken.nl

Volg ons ook op: www.facebook.com/StadskloosterMariken

ING-bank: IBAN: NL35 INGB 0002 2069 16

Rabobank: IBAN: NL47 RABO 0157 8328 56

t.n.v. Stichting Stadsklooster Mariken

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden teksten te weigeren, in te korten, of anderszins redactioneel te bewerken.

Copyright berust bij de auteurs van de bijdragen.

29 oktober 2020

Mede door de coronacrisis is het thans nog even onduidelijk wanneer het volgende nummer verschijnt. U wordt via de mail geïnformeerd.

Inhoud

pag. 4	Van de redactie
pag. 5	Vieringen in de komende tijd
pag. 7	Op weg naar een nieuwe hemel
pag. 9	In gesprek met Jitta en Bart
pag. 13	Thomas, Augustinus, Chrysostones
pag. 16	Verwarrende tijden
pag. 19	In memoriam Wim Sleddens
pag. 20	Augustinus dag in dag uit
pag. 23	Terugblik op "Geloof in mij"
pag. 27	Aandacht voor elkaar

Van de redactie

Het licht naar binnen dragen

Van de zomer kunnen we maar moeilijk afscheid nemen. We slepen de grote oranje pompoenen naar de voordeur of hollen ze uit en plaatsen er een lichtje in. Zo halen we de kracht van de zomerzon naar binnen. En wie herinnert zich niet hoe we zomerfruit tot jam verwerkten of zoals vroeger in weckpotten stopten? We willen de zonnekracht bewaren.

Nu we door corona naar binnen worden gedreven en contacten moeten vermijden, wordt de herinnering aan andere tijden sterker en het gemis groter. Het lijkt

op een onvrijwillige retraite.

We vieren in kleine groep maar halen de troost daarvan toch online binnen. We maken ons ook zorgen. Kunnen we elkaar vast houden? Blijven we gezond en redden onze mensen in cruciale beroepen het en kan onze economie deze last dragen?

Tegelijkertijd herwaarderen we de zorg voor elkaar, de schonere lucht en de spontane initiatieven. Daarvan zien we in dit nummer ook een mooi voorbeeld. Theo Thier doet verslag van zijn studie in kluizenaarstijd van het boek HET EVANGELIE VAN THOMAS van Bram Moerland. Bart en Jitta van Straaten verhalen in dit nummer over hun diepste verlangens en zoektocht naar licht.

Chris Dijkhuis kon de tijd prima gebruiken om de laatste hand te leggen aan zijn vertaling en toelichting op het kolossale werk van Augustinus DE STAD VAN GOD.

En middels zoom-overleggen en videoconferenties hebben we onze digitale geletterdheid opgevijseld. De grootste verspreiding van dit nummer zal dus ook wel met de snelheid van het licht langs digitale kanalen gaan.

Wij wensen u veel leesplezier
De redactie

Vieringen in de komende tijd

Gelukkig is het met het ingaan van de wintertijd 's ochtends wat eerder licht, maar het zal niet meer lang duren tot dat je op zondag nog in het donker zult moeten opstaan voor de viering om 9.15 uur. Dat doet bijna weer denken aan oude tijden waar de Augustijnen al om 6 uur 's ochtends de eerste mis vierden, met trouwens veel jongeren in de kerk die na het stappen nog even aan hun zondagsplicht voldeden.

En toch is het in deze corona-tijd een goede en vooral veilige formule. Onze viering om kwart over negen, daarna schoonmaken en anderhalf uur ventileren, en om half twaalf de dienst van de CGKV.

Graag wil ik op deze plek de mensen van het gastteam bedanken, die elke zondag erop toezien dat we veilig kunnen vieren. Er zijn ontsmettingsmiddelen, mondkapjes, voor een eventueel contactonderzoek wordt uw aanwezigheid bijgehouden, u krijgt een plaats toegewezen waar u veilig kunt zitten en na afloop wordt alles weer schoongemaakt. Ze hebben daarbij een manier van doen ontwikkeld die bijna als 'normaal' aanvoelt. Chapeau!

En natuurlijk op deze plek ook een pluim voor onze zangers en musici. Bewonderenswaardig wat zij met een beperkt aantal mensen presteren. Elke zondag is het werkelijk genieten.

Heel veel mensen vieren met ons mee via het scherm. Ons stream team doet elke week haar best om de techniek steeds beter onder de knie te krijgen, om steeds meer aardigheid te ontwikkelen in cameravoering en het samenvoegen van de beelden op de computer. Heel veel dank voor al die inspanningen.

Goed dat we op zondag ook fysiek naar de viering komen. Fijn dat het ons daarbij lukt om ons door de onwennige maatregelen niet al te veel te laten afleiden. Laten we volhouden. Laten we blijven vieren.

Naast de 'gewone' vieringen staan er in de komende tijd ook een aantal bijzondere zondagen op de liturgische kalender:

Allerzielen

Namen opgeven

Op zondag 1 november vieren we in onze viering om 9.15 uur Allerzielen. De afgelopen jaren was onze Allerzielenviering uitgegroeid tot een groot evenement waar we als kerkgemeenschap onze deuren openzetten voor alle mensen die stil wilden staan bij de overledenen. Dit jaar is dat in zo'n groot kader helaas niet mogelijk.

Onze Allerzielenwerkgroep heeft trouwens niet stilgestaan, in tegendeel. Al van de zomer hadden we een programma klaar liggen om reeds in de maand juli

stil te staan bij de vele overledenen die eenzaam moesten sterven, en om ruimte te geven aan alle mensen met 'verdriet zonder afscheid'. Een soort corona-extra-allerzielen. Hoewel het evenement *corona proof* was ingericht, bleken veel mensen net na de lockdown nog niet te durven. In de werkgroep hebben we toen alle ideeën omgewerkt voor de avond van Allerzielen zelf. Maar door de nieuwste maatregelen kan ook dat niet doorgaan.

Maar uiteraard zullen we onze overledenen herdenken. Dat doen we nu in onze viering op zondag 1 november om 9.15 uur. De nabestaanden van de overledenen van wie we vanuit de Boskapel / het Stadsklooster Mariken hebben afscheid genomen, zijn uitgenodigd voor de viering en uiteraard is iedereen welkom - tot een maximum aantal van 30 personen.

Je kunt van tevoren de namen van je overledenen opgeven, ook als jezelf niet in de viering aanwezig kunt zijn. We zullen hen dan in het licht van God herdenken. Stuur een e-mail aan: ekkehard.muth@stadskloostermariken.nl

Sint Maarten

Op zondag 15 november vieren we Sint Maarten. De kinderen zullen lampionnen maken en het licht binnenbrengen. Sint Maarten is het eerste van de grote lichtfeesten. En licht hebben we in deze corona-tijden misschien meer nodig dan ooit.

Advent

En dan gaan we helemaal op weg naar het licht. Tegen het donker in steken we een voor een de kaarsen aan op de adventskrans. Op de eerste adventszondag, op 29 november, krijgt onze viering een bijzondere tint door de gregoriaanse gezangen van Schola Karolus Magnus. Moge de adventstijd ons naar het licht brengen.

Ekkehard Muth

Op weg naar een nieuwe hemel en een nieuwe aarde

Als je ziek bent of als je in een crisis zit dan is er één uitdrukking die je niet wilt horen, namelijk: 'Kop op!' In elke pastoraats-opleiding wordt jou daarom ook ingepeperd om nooit dit soort opmerkingen te maken. Zeg nooit: 'kop op' of 'het komt wel weer goed' of 'alles gaat voorbij', want daarmee plaats je jezelf in een ruimte waar de ander nog lang niet is, terwijl je toch juist bij die ander moet blijven. Nee, zeg nooit: 'Kop op!'

En toch doet de bijbel dat wel. Aan het eind van duizenden van pagina's, aan het eind van een ontstaansproces dat wel vijftienhonderd jaar duurde sluit de bijbel af met het boek Openbaring. Oor-

spronkelijk geschreven in tijden van christenvervolgingen zegt dit boek niets anders dan 'kop op' en 'houd vol'. Elders in deze Op de Hoogte schrijft Joop Haverkort over 's werelds grootste tapijt in Angers van honderd maal vier-enhalve meter waarin zeventig scènes het boek Openbaring uitgebeeld wordt. Een soort 'The Name of the Rose' (Umberto Eco) uit de middeleeuwen. Naast de bekende aardse verschrikkingen tekent het tapijt vooral ook nog ongeken- de kosmische verschrikkingen. Maar uiteindelijk leiden al deze gebeurtenissen naar het nieuwe Jeruzalem. Uiteindelijk brengt de weg ons naar 'een nieuwe hemel en een nieuwe aarde'.

Kop op, we zijn op weg naar het nieuwe Jeruzalem, aan het eind zullen we uitkomen bij een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, houd vol!

Zeg nooit: 'kop op' - hoewel, er is één uitzondering, namelijk: als je al tekenen van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde kunt aanwijzen. Als je, zoals in het Lied van Oosterhuis, kunt zeggen: 'het is al begonnen, merk je het niet.' Daarom staat het boek Openbaring aan het eind van de bijbel, aan het eind van een eindeloos lange reeks van verhalen waar de nieuwe hemel en de

nieuwe aarde zich sinds mensenheugenis steeds weer opnieuw laten zien. Augustinus zegt: 'God licht op in mensen', en zo komt steeds weer opnieuw het nieuwe Jeruzalem uit de hemel afdalen.

Het is zeker niet overdreven om

deze coronatijd te vergelijken met de apocalyptische beelden van het tapijt in het kasteel van Angers. We voelen angst om besmet te raken, angst om voortijdig dood te gaan, angst om je baan te verliezen, angst omdat ons leven er in de toekomst anders uit zal zien, en we weten nog niet hoe. Deze crisis raakt je ook in hoe je tegen jezelf aankijkt. Veel mensen zijn bezig om zich om te scholen omdat na de crisis hun oude werk waarschijnlijk niet meer zal bestaan. We zien duidelijker dan ooit dat onze problemen niet door 'de markt' opgelost worden, integendeel, de marktwerking was juist de oorzaak van dat er maandenlang niet voldoende beschermingsmiddelen waren in de verpleeghuizen, bijvoorbeeld. We zien dat we met veel minder verkeer toe kunnen, dat een groot deel van de zakelijke vliegreizen - met alle gevolgen voor het milieu en de bewoners rond Schiphol - makkelijk vervangen kunnen worden door beeldbellen.

Kortom, terwijl we nog helemaal duizelig worden van alle beperkingen, maatregelen, rampberichten en verschrikkingen, roepen ons deze verschrikkingen juist toe: kop op! En dat mag, want we krijgen steeds meer een idee van waar we niet meer naartoe willen, en het wordt ons steeds helderder waar we wel naartoe willen. Deze crisis heeft het in zich om ons naar een nieuwe hemel en een nieuwe aarde te leiden.

En dan heb ik het nog niet over de vele mensen waarin God oplicht, waarin het nieuwe Jeruzalem al neergedaald is. De verpleegkundigen en artsen, allen die in vitale beroepen ons leven gaande houden, degenen die bij de verliezers horen van deze crisis en die toch dapper een nieuwe weg kiezen, de mensen die moeilijke beslissingen durven te nemen en degenen die nieuwe ideeën ontwikkelen. Maar vooral ook degenen die, net als jij, het gewoon uithouden, die

gewoon boodschappen doen voor een ander, die regelmatig de ander bellen, die gewoon even luisteren als het de ander teveel wordt, die blijven ook al vind je het al veel te lang duren, die op welke manier dan ook meehelpen dat er telkens weer een mini stukje nieuwe hemel en nieuwe aarde oplicht.

Zeg nooit: 'Kop op!' Maar kijken naar waar de nieuwe hemel en de nieuwe aarde al oplicht, dat mag wel. En dan mogen we het toch tegen elkaar zeggen: kop op, het is al begonnen, houd vol.

Ekkehard Muth

-0-0-0-0-0-0-0-0-0-

In gesprek met Jitta en Bart van Straaten

Zoeken met Jitta en Bart

Joop Haverkort

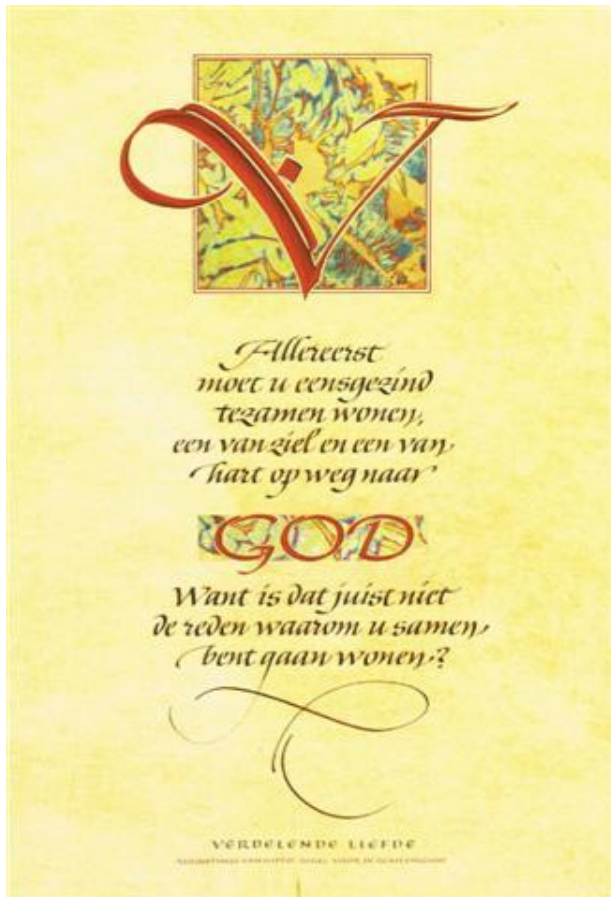
Aan de overkant van de Maas in de eeuwenoude vestingstad Grave wonen Bart en Jitta van Straaten. Iets te vroeg bel ik aan. Chiem, hun oudste is met zijn vriendin op bezoek en de avondmaaltijd is een beetje uitgelopen. Ik mag plaatsnemen aan een lange tafel in de kamer waarop een kaarsje brandt naast de foto van een mooie jonge vrouw. Ik weet onmiddellijk: dit moet dochter Milou zijn. Haar naam horen we in de kapel regelmatig bij de voorbeden. Later op de avond verwisselt Jitta de kaars: "Mijn meisje, zo mooi, zo woedend, zo raar; zo'n groot gat in mijn hart!"

Sinds enkele maanden maakt Bart deel uit van ons bestuur en we kenden hem al langer als lector. Veel mensen uit onze gemeenschap kennen het grote verdriet van Jitta en Bart. Op 4 juli 2017 overleed hun dochter. Waarom? Hoe kan

zo'n blij, slim en gevoelig, sportief en creatief meisje veranderen in een tob-
bend depressief mens? Zo veel talent die in de vierde klas van het gymnasium
al zeker weet: "De mooiste studie is de mens. Ik wil naar de Universiteit voor
Humanistiek in Utrecht." In een paar jaar tijd gaat ze ondanks al haar capaci-
teiten compleet onderuit.

"Maar wat heb ik een steun gevonden in de Boskapel. Wat hebben veel mensen
naar onze verhalen geluisterd, onze zorg en verdriet gedeeld en dat voel ik nog
steeds. Het belang van die kring, van een geloofsgemeenschap valt nauwelijks
te overschatten. Geloof is een pijler in ons leven maar ook een voortdurende
zoektocht," zegt Jitta, en Bart knikt instemmend.

"Als leven en geloven een zoektocht is, waar zijn we dan naar op zoek?" vraag ik aarzelend.

Glimlachend komen woorden als 'gebor-
genheid', 'thuis' en 'gemeenschap'. Bart verwijst naar de tekst in Handelingen, waarmee ook Augustinus zijn regel opent.

"Vertel eens over jullie zoektocht."

"We zijn beiden opgegroeid in Nuenen, twee straten bij elkaar vandaan. Ik mocht al op mijn 14^e, eigenlijk een jaar te vroeg bij het jongerenkoor. Daar zochten ze een pianiste, dat was dus gewoon eigen belang. Maar de sfeer, de muziek, de zorg voor elkaar maakte dit tot een plek, waar ik gezien werd. Dat is zo belangrijk. De kerk was vol, als wij er waren: spektakel met een stevige beat," vertelt Jitta. "Wij deden ertoe!"

"Ik vond het maar herrie. Maar het was wel een leuke groep," gaat Bart verder. "Ze hadden me al een paar keer gevraagd eens mee te zingen. En het gevolg zie je hier. Daar ontmoetten we elkaar. In 1989 trouwden we en gingen naar deze -toen nieuwe- wijk in Grave met een nieuwe kerk, de Christus Hemelvaartkerk. De kerk was in 1964 gewijd door bisschop Bekkers en is in 2005 gesloopt. Zo snel gaat het nu. Toen wij er kwamen werden we uiteraard weer lid van het jongerenkoor, Jitta maakte deel uit van de liturgiegroep en we deden mee aan gespreks- en meditatiegroepen. En natuurlijk was de overgang naar de eeuwenoude Elisabethkerk in het centrum en het samenvoegen van twee gemeenschappen ingrijpend. Maar we raakten ons plekje kwijt met de benoeming van een nieuwe Mijnheer Pastoor. Inbreng werd niet meer op prijs gesteld en zeker het priesterkoor werd voor ons afgesloten. Met het touw dat

dat daarvoor gebruikt werd voelden wij ons ook buiten gesloten. Dat deed pijn. Vooral de contacten met veel mensen misten we. Maar we konden hier simpel niet verder en gingen zoeken.

Onze zoektocht leidde langs de San Salvatorgemeenschap, de Oudkatholieken in Nijmegen naar de Boskapel. We kwamen daar ongeveer gelijk met Ekkehard Muth als pastor en genoten van de liturgie en de vele Oosterhuis liederen. Hier hebben we onze tent opgeslagen en voelen we ons verwant met de zoektocht die we nu als Stadsklooster Mariken gestart zijn. Aan die zoektocht willen we graag een bijdrage leveren. We moeten handen en voeten geven aan ons verlangen.”

Over dat verlangen mijmeren we samen verder. Jitta noemt dat verlangen de wil om Gods wereld te maken. Het is nu nog vaak een gebroken wereld, waarin toekomst op het spel staat. Maar Gods wereld is een inclusieve wereld, waarin plaats is voor iedereen; voor zieners en zoekers, voor soms moedeloze en af en toe krachtige mensen. Gods wereld omvat de hele geschiedenis: verleden, heden en toe-

komst. Daar is Milou nu al zeker.

Het duizelt ons en we vallen stil. “Weet je,” vertelt Bart, “ik heb altijd van de stilte gehouden, als kind al. Boven op een zolder heb ik zo’n stilteplekje met twee gekregen knielbankjes. En misschien was de eucharistieviering die ik ooit in het kloosterkerkje van Velp, hier dichtbij, mocht meemaken wel de meest intense. We waren maar met z’n drieën. Maar de huivering van het delen van het brood toen voel ik opnieuw nu ik het vertel. Het is een ‘zien, soms even’”

Ik voel bij het schrijven nu het delen van de ervaringen van Jitta en Bart met mij opnieuw als gebed, als proviand voor onderweg. Waar mensen elkaar opzoeken, bouwen aan ‘Gods wereld’ en de tijd nemen om te overdenken en te vieren wat hen overkomt wordt die wereld zichtbaar, soms even.

Die afwisseling tussen doen en overdenken, bidden en werken is misschien wel het krachtigste kenmerk van een kloostergemeenschap. Dan voorkomen we te veel activisme en houden we oog voor wat er tussen ons ontstaat. Een stadsklooster waarin de kern wordt gevormd door onze geloofsgemeenschap, met open gespreide armen naar buiten om de wereld in al zijn gedaantes te omarmen en van te leren.

*Een geliefd gebed.
GEEF ME ...
Geef me een punt
van licht
ik blijf er wel naar kijken
tot ik het kan opnemen
In mezelf.*

*Geef me een baken
van vertrouwen
zodat ik even rusten kan.*

*Geef me de vonk
van hoop,
dat ik niet verloren loop
en weet dat uw liefde
me nooit verlaten zal.*

Thomas, Augustinus, Chrysostomos e.a.

Het *kluizenaarsbestaan* dat we al maandenlang ondergaan, heb ik voor een goed deel besteed aan het lezen en bestuderen van *Het evangelie van Thomas* van Bram Moerland. (Het Evangelie van Thomas - Het weten van een ongelovige Uitgeverij AnkhHermes, Utrecht)

Ik had al ooit een uitspraak gelezen over het bestaan van mogelijk nóg een evangelie. Nieuwsgierigheid gewekt. Boek gekocht.

Inmiddels is het boek van leesboek tot studieboek en meditatieboek geworden, want er bleken opmerkelijke dingen in te staan.

Dit laatste overkomt misschien vooral mensen die het einde van hun leven naderbij zien komen, zoals ik, en die daardoor de behoefte voelen de balans op te maken: wat doet er wél toe in het leven en wat niet.

De tekst van het evangelie van Thomas is in 1945 teruggevonden in de Egyptische plaats Nag Hammadi. Al in het grijze verleden is er in kerkelijk verband hevig gediscussieerd over de inhoud ervan, en dit herhaalde zich na het terugvinden van genoemde teksten.

Het evangelie van Thomas is heel anders van opzet dan dat van de bekende '*Grote Vier*', waarmee velen van ons zijn groot- gebracht. Het bestaat uit 115 korte teksten; geen verhalen, maar meer een soort aanbevelingen in de vorm van korte notities van uitspraken van Jezus.

Waarin zit hem de aversie van kerkelijke autoriteiten tegen *Thomas*?

Komt het door de nadruk die de teksten leggen op de goddelijke kern van elke mens; een kern die gezocht en ontdekt dient te worden, en die je doen en laten bepaalt? Dus niet de gehoorzaamheid aan een leer en aan een hiërarchie die de koers van je levensweg uitzet.

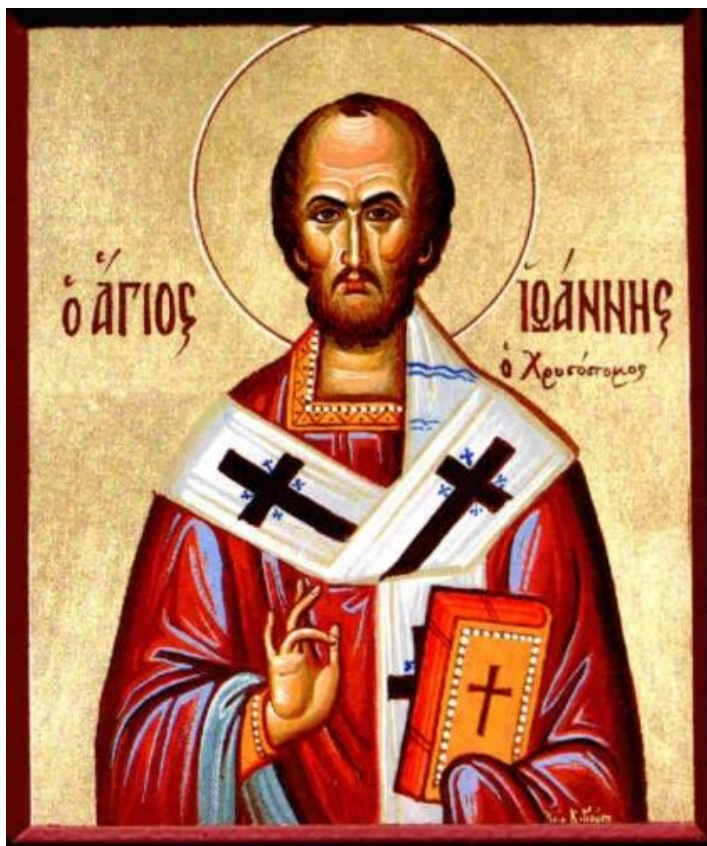
Dezelfde gedachte trof ik aan in de *Zuurdesem*-overweging (19 juli 2020) van Ekkehard, waarin hij zei:

"Augustinus zegt het zo: Draagt niet iedereen een diepte in zich, zo ondoordringelijk dat die zelfs voor hemzelf verborgen blijft?"

En: *"Wat ons doen en laten en ons hele zijn doordeseemt, we noemen dat vaak 'geloof'. Maar dan niet geloof in de zin van de kerkelijke leer of van de regeltjes. Maar 'geloof'. In veel bredere zin: het besef dat we sinds de grondvesting van de wereld verbonden zijn met God."*

In zijn overweging *"Over water lopen"* (9 augustus 2020) trof ik vijf keer de opwekking aan die ook rechtstreeks te lezen valt in *Thomas: "Mens, word wie je bent!"*

Ekkehard is met bovenstaande aanhalingen niet alleen in het goede gezelschap van Augustinus, maar ook in dat van een tijdgenoot van Augustinus: bisschop Chrysostomos, zoals ik lees in bovengenoemd boek (pagina 50-51), waar een passage over bisschop Chrysostomos (345-407) te vinden was, die helemaal dezelfde geest ademt.

Chrysostomos richt zich tot de aan hem toevertrouwde gelovigen met woorden die me zeer aanspreken:

"Geliefden, wij hebben geen macht over uw geloof, en wij gebieden deze dingen niet als uw heer en meester. Wij zijn aangesteld voor de verkondiging van het woord, niet voor macht, niet voor absolute autoriteit. Wij vervullen de functie van raadgevers in dienst van uw eigen belang.

De raadgever geeft zijn eigen mening weer, en dwingt de toehoorder niet, maar laat deze volledige vrijheid van keus ten opzichte van wat is gezegd. De raadgever kan alleen maar verweten worden niet datgene te hebben gezegd wat zich aandiende om gezegd te worden."

Tot zo ver bisschop Chrysostomos.

Het boek gaat verder met:

"Chrysostomos had de pech tijdgenoot te zijn van Augustinus, Sint Augustinus in de rooms-katholieke kerk. Die zag niets in deze vrijzinnigheid. Door toedoen van Augustinus werd Chrysostomos verbannen. Chrysostomos stierf arm en eenzaam.

Er zijn allerlei goede redenen om aan te nemen dat juist de door Chrysostomos beleden geestelijke vrijheid een kenmerk was van het vroege christendom, omdat juist die vrijheid de mogelijkheid bood tot de naastenliefde. Als we onze naaste lief zouden willen hebben als onszelf, waartoe Jezus ons door zijn voorbeeld oproept, vraagt dat om een wilsbesluit. Zo'n wilsbesluit kan alleen door een vrije geest genomen worden. Het christendom modelleerde zich later echter naar Augustinus, met de mens als een zondig wezen, onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad, als onvrije slaaf van zijn zondige natuur."

Wat ik niet begrijp, is de tegenstrijdigheid tussen Augustinus' uitspraak "*Keer terug naar je hart*" en zijn afwijzing van de vrijzinnigheid die Chrysostomos kennelijk voorstond en die Augustinus tot zijn tegenstander maakte...

Wat te doen, als ik zou '*terugkeren naar mijn hart*', maar daar een levensweg aangewezen zou vinden die niet zou 'sporen' met de opvattingen van een bisschop?

Terwijl ik deze tekst tik, vieren we het Augustinusfeest...

Misschien niet het meest geëigende moment dus om een Augustinusgemeenschap deelgenoot te maken van kritiek op de heilige bisschop...

Augustinus heeft zijn eigen hart gevolgd, en is zijn eigen weg gegaan. Ook heeft hij van zijn *hart* geen moordkuil gemaakt; dat doe ik hem dus maar na.

Bij het overdenken van 'Thomas' kwam ik - ook met Augustinus' aanbeveling "*Keer terug naar je hart*" in mijn achterhoofd - een stuk dichterbij mijn **eigen kern**, te weten mijn goede bedoelingen en verantwoordelijkheden, én het inzicht, dat er ook nogal 'ns wat gehaperd heeft aan het vormgeven van die goede bedoelingen.

Theo Thier

Verwarrende tijden

Toen we nog virusvrij konden reizen door Europa, waren we ooit in Angers aan de oevers van de Maine in het Loiregebied. In het robuuste kasteel hangt 's werelds grootste tapijt: 100 meter lang en 4,5 meter hoog. In ruim 70 scènes wordt het laatste Bijbelboek, dat van de Openbaringen, uitgebeeld.

Op onderstaande scène kijkt de schrijver Johannes vanuit een raam wat er zich voor zijn ogen afspeelt: de stad stort in, vluchtende mensen en duivelse monsters liggen op hun rug bij nadering van engelen uit de hemel. Het einde der tijden lijkt aangebroken.

Dat waren tijdens het ontstaan van het tapijt in de 14e eeuw reële beelden. Het wandtapijt is een weergave van de ravages veroorzaakt door de oorlog, de razzia's, de pest en de hongersnood ten tijde van de Honderdjarige Oorlog tussen Frankrijk en Engeland.

Het kost weinig moeite om uit hetzelfde raam als dat van Johannes naar de wereld van nu te kijken: feiten en alternatieve feiten over corona, vluchtelingen met brandend kamp Moria achter zich, Nederland als spil in smokkel van Russische dollars. Verwarrende tijden herhalen zich.

We herkennen die verwarring ook in onze eigen gemeenschap. Zien we iedereen nog terug na corona? Hoe houden we de gemeenschap vast? Met wie willen we als stadsklooster samenwerken? Waar beginnen we? Wie moet onze doelgroep zijn, we kunnen ons toch niet op iedereen richten? En wat doen we met de pijn van mensen die zich minder of niet in de koers van het Stadsklooster herkennen? Hadden we ons niet kunnen redden met minder uren voor dirigent en pastor? We hebben in verwarrende tijden toch genoeg aan elkaar?

Laten we ons niks verbeelden en bij elkaar schuilen!

Dit soort vragen raken ook het bestuur van het Stadsklooster. De actuele ervaringen zijn voor ons evenzeer verwarrend. Maar om ons heen kijkend en luisterend merken we een groeiend verlangen naar 'een nieuwe hemel en een nieuwe aarde', die ons volgens hetzelfde Bijbelboek wordt aangereikt. De laatste scènes van het stripverhaal van Angers verbeelden dan ook deze passage: *"Toen zag ik de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, uit de hemel neerdalen, bij God vandaan. Ze was als een bruid die zich mooi heeft gemaakt voor haar man en hem opwacht."*

In tijden is de vraag naar oriëntatie niet zo groot geweest. Is er geen alternatief voor consumentisme en neoliberalisme? Wat zijn eigenlijk cruciale beroepen? En jongeren vragen zich meer dan tot voor kort af: Waaraan zal ik mijn leven geven? Hoe maken we alles nieuw?

De verwarring is alom. Daar ontkomen we niet aan. Maar juist dan staat er ook iets nieuws te gebeuren. Wanneer we aan het einde van het kerkelijk jaar uit het boek Openbaringen hebben gelezen, sluiten we daar jaar in, jaar uit onmiddellijk in de Advent bij aan door het verlangen naar dat nieuwe steeds weer te wekken. We doen dat in een periode, waarin de dagen steeds donkerder worden, de twijfel kan toeslaan, maar het vertrouwen groeit, dat het leven steeds opnieuw begint.

In 2017 schreef Freek de Jonge voor Trouw daarover onderstaand gedicht.

Wij zoeken naar wegen om Het Verhaal juist in verwarrende tijden opnieuw voor ons zelf, voor collegae, zoekers en onze stad te vertellen. Het is zoals het is, hoe lastig ook in tijden van Corona. "Vriendschap sluiten met de realiteit, dat helpt echt", zegt zangeres en theatermaakster Leoni Jansen in Trouw. "We maken allemaal fouten, iedereen struikelt door het leven." En ze sluit af met een zin, die we ons in lastige tijden mogen toe eigenen: "Ik accepteer even helemaal dat het lastig is, en doe dat zonder oordeel. Ik sluit vriendschap met de realiteit. Dat helpt."

Namens het Bestuur van Stadsklooster Mariken,
Joop Haverkort

Blijf Het Verhaal vertellen

*We trekken Het Verhaal
als ooit de Vlaamse primitieven
niet langer vol verlangen naar ons toe
We kunnen het redelijkerwijs niet meer geloven
Laten de oren hangen naar het consumptieve
Zijn de strekking moe*

*Daar komt het machteloos besef bij
na elk appèl op het geweten
je doet het toch nooit goed
Wijs laten wij ons door niemand maken
Woorden die ons moeten raken zijn versleten
en zo zakt de moed*

*We hebben geen behoefte meer aan vragen
waar we geen antwoorden op weten
en nog het minst van alles
zitten we te wachten op een preek
Maar wat blijft er over van een wereld
zonder geloof in goed en beter
Wat moet er worden van ons leven
als de geest ontbreekt?*

*Blijf Het Verhaal vertellen
De wereld kan niet zonder
en ieder pasgeboren kind
is behalve een mysterie
bewijs van het wonder
dat het leven steeds opnieuw begint*

Freek de Jonge (1944)

In Memoriam

In memoriam Wim (**Wilhelmus, Theodorus, Gerardus**) Sleddens,

Augustijn, initiator van de Familia Augustiana en bouwpastoor van de Agnesparochie in Lindenholt

Velen in onze gemeenschap met wortels in Lindenholt, hebben intense herinneringen aan hem: evenzeer zoeker als wegwijzer, een man die altijd onderweg was, even rusteloos als verstill.

Ooit mocht ik een week met hem meelopen op weg naar Santiago de Compostella. Hij liep meestal een eindje voor me, hield dan weer in en we trokken samen verder; niet alleen letterlijk. Wim was echt een pad-vinder, een talenwonder met een groot internationaal netwerk.

Iemand die hem vanaf haar kindertijd kent, schrijft: "Ik dacht dat pastor Wim nooit ouder werd, hij was gewoon altijd de stabiele factor in mijn geloof." In een interview antwoordde Wim op de vraag waarom hij priester wilde worden: "Het was en is wat ik wilde, een vertrouwen, dat er was en dat gebleven is; dat wel bevraagd is, maar nooit aangetast."

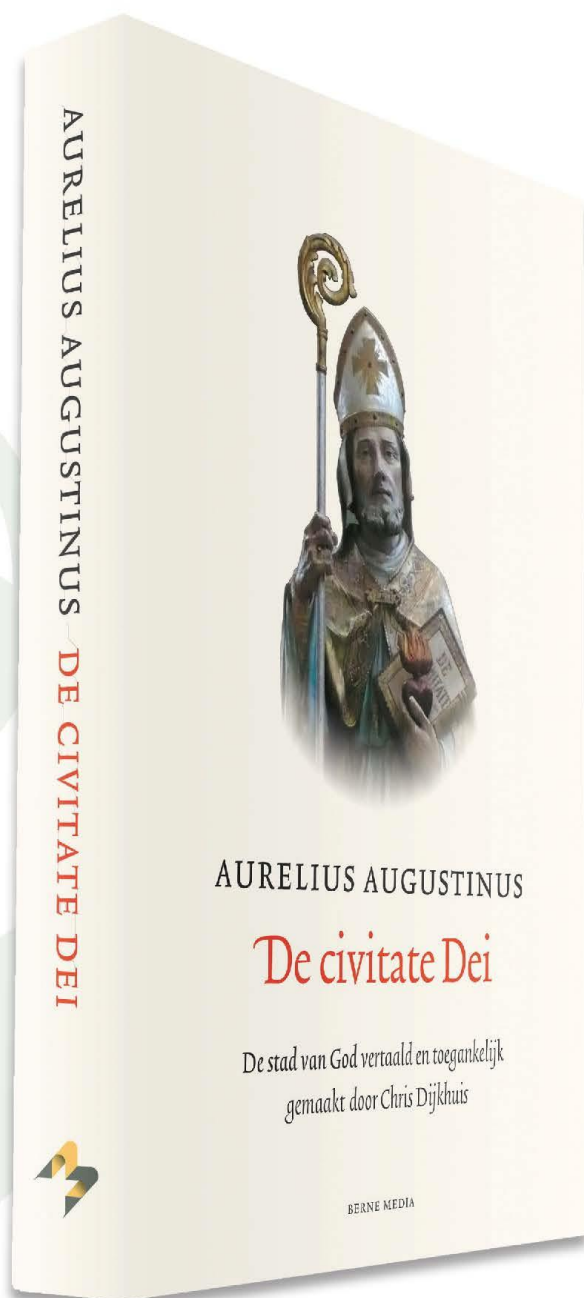
Op zijn levensreis nam hij mensen mee: bescheiden maar indringend tijdens huisbezoeken. Hij bood een welkome plek aan Vietnamese bootvluchtelingen en trok jaren met een groep jongeren naar het klooster in San Giminignano. Op zijn herinneringsprentje staat uiteraard een tekst van Augustinus: "Zing en loop door. Dwaal niet, keer niet terug en blijf niet staan." Wim is aangekomen.

In grote dankbaarheid,
Joop Haverkort

Augustinus dag in dag uit

AUGUSTINUS DAG IN, DAG UIT

10

BRONTEKST

AURELIUS AUGUSTINUS

DE CIVITATE DEI

DE STAD VAN GOD VERTAALD EN TOEGANKELIJK GEMAAKT DOOR CHRIS DIJKHUIS

De civitate Dei? Alom is bekend dat Augustinus dat belangrijke werk over de stad van God geschreven heeft, maar je moet zoeken naar iemand die weet wat erin staat. Het kolossale werk is in het Nederlands één keer eerder vertaald, namelijk door Gerard Wijdeveld (Ambo, 1983). Maar met zijn 662 hoofdstukken, verdeeld over 22 boeken, is de uitgave lastig te hanteren en is de taal niet meer van deze tijd.

Classicus Chris Dijkhuis heeft om het werk toegankelijk te maken gekozen voor een combinatie van vertalen en samenvatten en er een tweejarige kalender in boekvorm van gemaakt. De grote hoeveelheid noten staan per dag onder de tekst. Naast registers van namen, bijbelplaatsen en geciteerde auteurs is er ook een zeer uitgebreid register van onderwerpen, uniek en goed nieuws voor professionals en geïnteresseerde leken van alle gezindten.

11

Chris Dijkhuis (Haaksbergen, 1940) studeerde klassieke taal- en letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam en werkte in het middelbaar onderwijs. In zijn doctoraalstudie kwam hij in aanraking met *De civitate Dei* van Augustinus. Na 34 jaar en een religieuze zoektocht belandde hij in Nijmegen in Augustijns centrum De Boskapel, inmiddels opgegaan in Stads klooster Mariken. Daar viel het kwartje van zijn oude liefde. Op 1 februari 2014 begon hij aan zijn 'opus magnum' om dit invloedrijke werk van de westerse cultuur opnieuw vanuit het Latijn te vertalen en toegankelijk te maken.

NA VEERTIG JAAR EINDELIJK EEN NIEUWE VERTALING
VAN DIT KLASSIEKE WERK

UITGEBREIDE REGISTERS MAKEN HET BOEK TOT EEN
ONMISBAAR NASLAGWERK

BOEKPRESENTATIE OP 14 NOVEMBER 2020 TE
NIJMEGEN (CORONA VOLENTE)

Prijs: € 39,95 | ISBN: 978-90-8972-398-7 | e-book: 978-90-8972-405-2 | NUR: 700

Uitvoering: Hardcover, gebonden, stofomslag | Aantal pagina's: ca. 800
Formaat: 16 x 24 cm

Vertaling: Chris Dijkhuis | Vormgeving: Geert de Koning | Uitgave i.s.m. Averbode

Verschijnt 14 november 2020

9 789089 723987

P.S.

Op 12 oktober jl. kreeg ik het bericht dat Philippe van Heusden, de uitgever van Berne Media, een hartinfarct heeft gehad. De dag erna kwam een volgende tijding: Philippe had koorts en is voor de corona-zekerheid naar de intensive care overgebracht.

Omdat mijn 'De stad van God' niet de bij Berne Media gebruikelijke procedure heeft beleefd en er ook nog corona-vraagtekens zijn, hebben we moeten besluiten de presentatie voor onbepaalde tijd uit te moeten stellen.

De plek in 'Op de Hoogte' waarop ik normaliter een heilige bewierook, is na consultatie van een hogere instantie eenmalig aan deze lagere leek afgestaan.

Inmiddels heb ik van de uitgever het bericht ontvangen dat het goed met Philippe gaat, maar dat hij nog de tijd nodig heeft om te revalideren

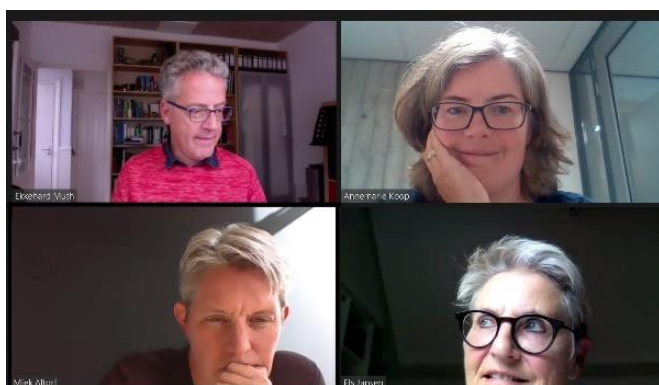
Chris Dijkhuis

Terugblik op “Geloof in mij”

Een (online) avond over spiritualiteit en seksuele diversiteit

Inleiding

Na een succesvolle Roze Week in februari 2020, kreeg de Roze projectgroep van Stadsklooster Mariken als snel weer de kriebels om een nieuwe activiteit te organiseren om aandacht te kunnen besteden aan spiritualiteit, religie en seksuele diversiteit. Toen de organisatie van het Lesbian Festival ons begin mei vroeg om een bijdrage aan het festival te leveren, zeiden we dan ook al snel ‘ja’.

Na verschillende keren brainstormen met onze projectgroep, uiteraard digitaal, hebben we het programma van onze activiteit bedacht. We zouden een avondbijeenkomst organiseren waarbij we in gesprek zouden gaan met onze gasten om het thema ‘spiritualiteit & diversiteit’ samen te ontdekken en verdiepen. We wilden hier-

mee inspireren en zorgen voor verbinding.

Inhoud van de avond

Aanvankelijk was het plan om de avond fysiek plaats te laten vinden in de Boskapel, de kerk waar Stadsklooster Mariken haar activiteiten ontplooit. Vanwege de meest recente coronamaatregelen en de ophef rondom de bijeenkomsten in kerken in de Bible Belt, hebben we er echter voor gekozen om

niet de grenzen van de mogelijkheden op te zoeken, maar voor de veiligheid van ons allen te kiezen. Om die reden hebben we besloten de avond niet live, fysiek te organiseren, maar hiervoor een online variant te maken.

We hebben alle onderdelen van de avond opgenomen en hiervan 1 geheel laten maken door Thijs Lavrijsen ([‘roze’ videoproducent](#)). De video die ruim een half uur duurt hebben we op de website van het Stadsklooster gezet (<https://stadskloostermariken.nl/geloof-in-mij/>) en daarnaast direct beschikbaar gesteld aan degenen die zich hadden aangemeld voor de avond. De video

is te bekijken door op het plaatje hiernaast te klikken (CTRL+klik), op de link hierboven of op: <https://youtu.be/8X23VbMzHsk>.

Interactiviteit bij het bekijken van de video

We hadden bedacht dat we op een bepaald moment in de viering een kaarsje zouden aansteken en het licht zouden doorgeven. Veilig op 1,5 meter afstand, maar met warmte en met een wens voor een ander. Fysiek kon dit helaas nu niet doorgaan, maar virtueel hebben we dat op een andere manier opgelost. We hebben de kijkers uitgenodigd om digitaal een kaarsje aan te steken en een wens in te sturen op de website van het Stadsklooster. Dit is door een aantal mensen ook gedaan. De wensen zijn in het kader op blz. 26 te lezen:

Waardering van de video

Op dit moment is de video ruim 100 keer bekeken. Een aantal waar we erg blij mee en trots op zijn! Daarnaast zijn de reacties op de avond ook erg positief. Zowel via de organisatie van het Lesbian Festival hebben we positieve reacties teruggekregen als onder de YouTube-video:

- ♥ We vonden het erg leuk om te zien. Met drie man/vrouw gekeken. Knap dat jullie het in zo'n korte tijd hebben weten om te zetten.
- ♥ Leuk, bedankt. 🎵 🌸
- ♥ Een aanbeveling voor een volgende keer zou zijn om er toch een soort meer interactieve Zoom-meeting van te maken bij "Geloof in mij".
- ♥ Heel mooi en inspirerend! Nogmaals dank en als ik eens in Nijmegen ben kom ik graag naar De Boskapel/het Stadsklooster Mariken toe.
- ♥ Heel fijn om dit toch online thuis te kunnen zien! Fijn dat deze mogelijkheid geboden wordt, omdat ik vooral vanwege corona aan huis gekluisterd ben.
- ♥ Fransje4: Hartelijk dank voor dit online programma en jullie flexibiliteit om dit te maken i.p.v. een live sessie. Ik heb er graag naar gekeken.
- ♥ Arianne de Bruin: Wat hebben jullie er iets moois van gemaakt, mijn complimenten! Het is een heel divers filmpje geworden.
- ♥ Natasja Hendriks: Dankjulliewel voor alle openheid in deze liefdevolle online viering. Fijn dat ik zo toch mee kon doen.

Extra dimensie door verschuiving fysieke bijeenkomst naar online variant

Het liefst hadden we als roze werkgroep een fysieke, live bijeenkomst gehad. Maar het voorbereiden en uitvoeren van een online variant heeft ons ook veel gebracht. Nu de coronamaatregelen verder verscherpt zijn en zo lang fysiek samenzijn onder druk staat, zal het noodzakelijk zijn meer en meer online aan te bieden. We willen als geloofsgemeenschap midden in de samenleving staan, ook nu. Het maken van deze online variant bood daar mooi mogelijkheid voor. Op afstand tóch aanwezig zijn en een 'samen' creëren, daarin zijn we, na een intense voorbereidingsperiode, goed in geslaagd.

GELOOF IN MIJ
zaterdag 3 oktober
ONLINE BIJeenKOMST

LESBIAN FESTIVAL
Nijmegen

Stadsklooster
Mariken

Een online bijeenkomst over spiritualiteit en diversiteit en de liefde.
Ontdek jouw roze spiritualiteit met muziek, persoonlijke verhalen, filmpje en nieuwe verrassende impulsen.

Deze avond vindt (ivm aangescherpte corona-maatregelen) online plaats.
De link voor het (besloten) youtubekanaal is op te vragen via contact@lesbianfestival.nl

De online activiteit is voor iedereen.
De bijeenkomst is omgezet naar een online activiteit.

www.lesbianfestival.nl

*Ik wens ons allen gezondheid.
De moed om je eigen weg te gaan, te
zijn wie je werkelijk bent.
Plekken waar je gezien en gehoord
wordt.
En mensen met wie je kunt delen.
Francine*

*Ik wens begrip en naaste liefde voor
iedereen.
Dat we mogen zijn wie we zijn.
Marianne F.*

*Lieve allen
Ik wens voor een ieder Licht en Liefde,
en dat we dat extra mogen ervaren
wanneer de weg eens niet zo gemak-
kelijk is.
Anoniem*

*De Heer zegenen u en Hij behoeft u.
Gosse K.*

*Ik wens dat er in alle relaties een vorm
van gelijkwaardigheid en balans aan-
wezig is.
Annemarie R.*

*Ik wens jullie zelfliefde toe
Ilona*

*Als je alleen bent
Ik wens je liefde
Als je je zorgen maakt
Ik wens je vrede
Als de dingen ingewikkeld zijn
Ik wens je eenvoudige schoonheid.
Als de dingen chaotisch zijn
Ik wens je innerlijke stilte toe
Als de dingen leeg lijken
Ik wens je hoop
Els J.*

Aandacht voor elkaar.

Heeft u deze poster al in uw raam hangen? Afgelopen dinsdag 6 oktober ging de landelijke periode in van 'aandacht voor elkaar'. Als u goed kijkt ziet u bij de initiatiefnemers ook het Stadsklooster Marien staan.

Dat zit zo:

Van de zomer kondigde minister-president Rutte aan dat er van het najaar een bezinningsdag-corona gehouden zou worden. Als Stadsklooster hebben we toen samen met het Pelgrimshuis Antonius overlegd hoe die dag in Nijmegen eruit zou kunnen zien. Dit programma-voorstel hebben wij aan het kabinet van de burgemeester voorgelegd, en daar werd het enthousiast ontvangen.

Ondertussen werden wij door de corona-ontwikkelingen ingehaald

en veranderde de bezinningsdag in een periode van 'aandacht voor elkaar'. Binnen één week hebben we als Stadsklooster de plannen omgewerkt tot een officiële start-bijeenkomst in de Boskapel. Ook hier was het kabinet van de burgemeester heel blij mee. Maar, u raadt het al, toen kwam de persconferentie van 29 september, en hebben we ook van deze start-bijeenkomst moeten afzien. - Wat nu overgebleven is, is de poster met Stadsklooster Marien als mede-initiatiefnemer. En natuurlijk zullen we de komende tijd ons steentje bijdragen aan de invulling van deze periode.

Stadsklooster Mariken
Graafseweg 276
6532 ZV Nijmegen

www.stadskloostermariken.nl

info@stadskloostermariken.nl

Wilt u ons steunen: heel graag!

Postbank: IBAN: NL35 INGB 0002 2069 16

Rabobank: NL47 RABO 0157 8328 56

t.n.v. Stichting Stadsklooster Mariken